Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-02-04

TNR 2020–0260

Handläggare:
Therese Strimell Flodqvist

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Yttrande över Strategi för friluftsliv i Stockholms län

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har genom tillväxt- och regionplanenämnden beretts möjlighet att yttra sig om Länsstyrelsen Stockholms strategi för friluftsliv i Stockholms län. Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån Region Stockholms ansvar för regional fysisk planering och regional utveckling.

Ärendet har beretts i samråd med regionledningskontoret, trafikförvaltningen och kulturförvaltningen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande
Förslag till yttrande
Strategi för friluftsliv i Stockholms län finns att läsa på
www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2020/strategi-for-friluftsliv-i-stockholms-lan.html

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. *Y*ttrande över Strategi för friluftsliv i Stockholms län, TRN 2020–0260, godkänns och överlämnas till Länsstyrelsen Stockholm.

2. Paragrafen justeras omedelbart

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Länsstyrelsen Stockholm har genom ett regeringsuppdrag ansvar för att samordna och leda det regionala arbetet med friluftspolitiken. För att stärka samordningen har en friluftlivsstrategi tagits fram. Länsstyrelsen har efterfrågat att remissvaren särskilt fokusera på de strategiska fokusområdena med tillhörande syfte och mål.

Region Stockholm stödjer förslagets tre valda strategiska fokusområden och ser att förslaget går i linje med den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050, men att strategin kan stärkas av tydligare koppling till innehållet i RUFS 2050.

Överväganden

Region Stockholm stödjer förslagets tre valda strategiska fokusområden och ser att förslaget går i linje med den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050, men att strategin kan stärkas av tydligare koppling till innehållet i RUFS 2050.

<u>Fokusområde 1, ett kunskapsbaserat och systematiskt arbete med friluftslivet</u>

Utifrån ett planeringsperspektiv ser Region Stockholm att det är viktigt att fokusområde 1 lyfter vikten av ett uppdaterat kunskapsunderlag. Kunskap och analyser är ett hjälpmedel för att kunna ta väl avvägda beslut och därmed kunna gynna Stockholmsregionens utveckling och hållbara tillväxt är. Stockholmsregionen med sin relativt höga och ökande befolkningstäthet behöver målkonflikter i förhållande till förtätning mellan olika värden, intressen och användare hanteras samt där vardagsnära natur och rekreation är av hög prioritet.

<u>Fokusområde 2, ett jämlikt friluftsliv som främjar hållbara livsstilar</u>

Strategin kan stärkas av tydligare koppling till RUFS 2050 med hjälp av ökat fokus på tillgängligheten till den regionala grönstrukturen genom kollektivtrafikförsörjning och gröna stationer. Vikten av tillgång och tillgänglighet till vardags- och tätortsnära natur kan ytterligare stärkas genom att lyfta fram betydelsen av att arbeta med kopplingar mellan lokal och regional grönstruktur respektive gång- och cykelinfrastruktur genom regional och mellankommunal samverkan.

Förvaltningen bedömer att ett tydliggörande behövs om att strategin är vägledande för kommunernas fysiska planering. Strategin pekar bland annat ut grön- och blåstruktur, vilket inkluderar funktioner för rekreation och friluftsliv, som ett allmänt intresse och som en mellankommunal fråga

av regional betydelse. För friluftslivets förutsättningar gällande särskilt såväl de rumsliga som tematiska områdena för bebyggelse, transport, grön- och blåstruktur respektive landsbygd och skärgård. Både Länsstyrelsen och Region Stockholm är överens om att länets grön- och blåstruktur och landsbygdens och skärgårdens rumsliga struktur är mellankommunala frågor av regional betydelse och de är utpekade i RUFS 2050. Då mycket av friluftslivet kan ses som en mellankommunal fråga och vissa områden i Stockholmsregionen också omfattas av riksintressen, tolkar förvaltningen länsstyrelsens förslag till strategi som att länsstyrelsen avser att både strategin och kommande handlingsplaner ska fungera som ett vägledande kunskaps- och planeringsunderlag för kommunernas fysiska planering och samverkan enligt PBL samt bidra till genomförandet av RUFS 2050. Förvaltningen anser att det då är viktigt att detta klart framgår av dokumentet, vilket Länsstyrelsen kan förtydliga.

Region Stockholm planerar att under 2021 besluta om en folkhälsopolicy och en strategi för psykiskt välbefinnande; fokusområde 2 kan stärkas ytterligare av att lyfta in detta. Utifrån ett folkhälsoperspektiv arbetar Region Stockholm utifrån folkhälsopolicyn för Stockholmsregionen, för att skapa förutsättningar för en god, jämställd och jämlik hälsa genom aktivt hälsofrämjaden arbete, samt strategin för psykiskt välbefinnande, som syftar till att erbjuda alla människor bästa möjliga förutsättningar för psykisk hälsa och välbefinnande genom olika faser i livet.

Fokusområde 2 lyfter regionens unika kulturarv och kulturstrategin för Stockholmsregionen belyser just vikten av kulturarvet och att kulturmiljöerna bidrar till regionens attraktivitet, igenkänning och till att göra Stockholmsregionen till ett attraktivt besöksmål, både för turism och för vardagsnärabesök. Inom detta fokusområde saknar Region Stockholm en skrivelse om vikten av fysisk aktivitet och rörelse ur ett livscykelperspektiv.

Trafikförsörjningsprogram för Stockholms län har en grundläggande del i hållbart resande, en attraktiv region och i en hållbar samhällsutveckling. I relation till hållbart friluftsliv och besöksnäringsfrågan ser Region Stockholm vikten av att lyfta att bastrafiken i skärgården baseras på replipunkterna på fastlandet och där varje kärnö är försedd med allmän trafik genom båtförbindelser till en replipunkt.

<u>Fokusområde 3, innovation och dialog för ett hållbart friluftsliv</u>
Besöksnäringen är ett utav flera styrkeområden utpekade i RUFS 2050 och behandlas i strategin inom fokusområde 3. Skärgården är en del utav besöksnäringen och omnämns i löpande text i strategin men tas inte vidare

i syfte eller mål. Strategin för friluftsliv har möjlighet att särskilt samverka mer med innehållet i Landsbygd- och skärgårdsstrategin.

Bilaga A, C och karta över Stockholm
I Bilaga A saknar Region Stockholm en hänvisning till revideringen av riksintressanta kulturmiljöer, som för närvarande pågår på Länsstyrelsen kulturmiljöenhet. I Bilaga C anser förvaltningen att strategin skulle vinna på att ange den regionala utvecklingsplanen RUFS 2050, Landsbygd- och skärgårdsstrategin för Stockholmsregionen och den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur i listan. Dessutom kompletteras förslagsvis kartan (sid 8) över regionens friluftslivsnatur/grönstruktur också med kulturmiljöer eftersom dessa värden vävs samman i texterna och är beroende av varandra.

I enlighet med att Region Stockholms ansvarar för regional utveckling, ser förvaltningen vikten av att fortsätta aktivt följa arbetet med strategin och de tillhörande handlingsplanerna.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Therese Strimell Flodqvist
Regionplanerare

Tillväxt- och regionplanenämnden

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
2020-02-04

TRN 2020–0260

Länsstyrelsen Stockholm
E-post
stockholm@lansstyrelsen.se

Yttrande över Strategi för friluftsliv i Stockholms län

Inledning

Region Stockholm har genom tillväxt- och regionplanenämnden beretts möjlighet att yttra sig om Länsstyrelsen Stockholms strategi för friluftsliv i Stockholms län. Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån Region Stockholms ansvar för regional fysisk planering och regional utveckling.

Sammanfattning

Strategin för friluftsliv i Stockholms län tydliggör en inriktning i arbetet med att förverkliga friluftslivspolitiken i regionen. Region Stockholm stödjer förslagets tre valda strategiska fokusområden och ser att förslaget går i linje med den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050, men att strategin kan stärkas av tydligare koppling till innehållet i RUFS 2050.

Synpunkter

Region Stockholm välkomnar en strategi för friluftsliv i hela regionen. Region Stockholm stödjer förslagets tre valda strategiska fokusområden och ser att förslaget går i linje med den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050. Däremot ser Region Stockholm att strategin ytterligare kan stärkas av en tydligare koppling till innehållet i RUFS 2050.

Ansvarsfördelning, nationell, regional och lokal nivå

Strategin kan vinna på att förtydliga att Region Stockholm även har ansvar för trafikförsörjning och kollektivtrafikplanering. Dessutom har Region Stockholm en roll som bidragsgivare och möjliggörare för regionens kultur-, idrotts- och friluftsorganisationer. Region Stockholms regionala stöd till idrotts- och friluftslivsorganisationer uppgår till 25 miljoner årligen och syftar till att bidra till att fler barn och unga ges möjlighet att uppleva och upptäcka regionens idrotts- och friluftsliv, oavsett ekonomisk, social eller kulturell bakgrund.

Genomgående i strategin behöver den ideella sektorns roll tydliggöras. Det saknas ett tydligt avsnitt som samlat lyfter fram civilsamhällets olika roller inom friluftspolitiken och strategins olika områden. Ideella sektorn är ofta möjliggörare och tillgängliggörare för breddat deltagande och för att inkludera fler medborgare i friluftslivet.

Fokusområde 1, ett kunskapsbaserat och systematiskt arbete med friluftslivet

Region Stockholm ser positivt på att fokusområde 1 lyfter vikten av ett uppdaterat kunskapsunderlag, där data och analyser är hjälpmedel för att kunna ta väl avvägda beslut som gynnar Stockholmsregionens utveckling och hållbara tillväxt. Region Stockholm instämmer i bedömningen att detta är extra viktigt i Stockholmsregionen med sin relativt höga och ökande befolkningstäthet.

Fokusområde 2, ett jämlikt friluftsliv som främjar hållbara livsstilar

Region Stockholm välkomnar att fokusområde 2 bland annat fokuserar på tillgång och tillgänglighet. Strategin kan stärkas ytterligare med mål som har fokus på tillgängligheten till den regionala grönstrukturen genom kollektivtrafikförsörjning och gröna stationer. Det behövs för att alla regionens invånare ska ha god tillgänglighet till de 10 gröna kilarna och dess gröna värdekärnor samt kopplingar mellan gång- och cykelinfrastruktur genom mellankommunal samverkan. Samverkan kring tillgång och tillgänglighet till natur- och grönområden bör även ta upp aspekter som synergieffekter med ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Region Stockholm ser behov av ett tydliggörande om att strategin med tillhörande handlingsplaner är vägledande för kommunernas fysiska planering.

Utifrån ett folkhälsoperspektiv arbetar Region Stockholm utifrån folkhälsopolicyn för Stockholmsregionen samt strategin för psykiskt välbefinnande. Dessa dokument samspelar och stärker varandra i det regionala folkhälsofrämjande arbetet och därför ser Region Stockholm att inriktningarna i dessa dokument bör lyftas inom fokusområde 2.

Region Stockholm ser positivt på att fokusområde 2 även lyfter regionens unika kulturarv. Länets kulturmiljöer bidrar till regionens attraktivitet, igenkänning och till att göra Stockholmsregionen till ett attraktivt besöksmål, både för turism och för vardagsnära besök. Inom detta fokusområde saknar Region Stockholm en skrivelse om vikten av fysisk aktivitet och rörelse ur ett livscykelperspektiv.

Detta då det är viktigt att skapa förutsättningar för människor att utveckla motivation, självförtroende och förståelse för deltagande i fysisk aktivitet under hela livet.

Region Stockholm vill även belysa att fokusområde 2 kan stärkas ytterligare av att lyfta tillgång, tillgänglighet och hållbart resande med hjälp av kollektivtrafik. Trafikförsörjningsprogrammet för Stockholms län har en grund i en attraktiv region och i en hållbar samhällsutveckling. I relation till hållbart friluftsliv och besöksnäring vill Region Stockholm lyfta vikten av att bastrafiken i skärgården baseras på replipunkterna på fastlandet och där varje kärnö är försedd med allmän trafik genom båtförbindelser till en replipunkt. I enlighet med RUFS 2050, bör bastrafiken utvecklas och förhålla sig med hänsyn till såväl boende som besökare.

Fokusområde 3, innovation och dialog för ett hållbart friluftsliv
Region Stockholm ser positivt på att fokusområde 3 stärker det regionala tillväxtarbetet bland annat genom fokus på besöksnäring. Besöksnäringen är ett av flera styrkeområden utpekade i RUFS 2050. Skärgården är en del av besöksnäringen och omnämns i löpande text i strategin men tas inte vidare i syfte eller mål. Strategin för friluftsliv har möjlighet att gå i linje med innehållet i Landsbygd- och skärgårdsstrategin för Stockholmsregionen, dels genom insatsområdet *stärka det lokala näringslivet,* dels genom insatsområdet att *utveckla natur-, kultur- och rekreationsvärden*. Genom förnyelse, innovation och samverkan kan besöksnäringen utveckla sitt utbud och därmed erbjuda förlängda säsonger och större variation av aktiviteter över året. Regionen välkomnar att landsbygd och skärgård lyfts i strategin men många av frågorna med koppling till natur- och kulturturism berör även fler områden i länet varför en nyansering av detta i strategin är önskvärd.

Bilaga A, C och karta över Stockholm
Region Stockholm saknar en hänvisning till revideringen av riksintressanta kulturmiljöer i Bilaga A. I Bilaga C anser Region Stockholm att strategin skulle vinna på att ange den regionala utvecklingsplanen RUFS 2050. Dessutom kan förslagsvis kartan över regionens friluftslivsnatur och grönstruktur kompletteras också med kulturmiljöer eftersom dessa värden är beroende av varandra.

Region Stockholm avser att fortsätta att följa och delta aktivt i arbetet med strategin och de tillhörande handlingsplanerna.